

JMC / **Gentofte** og **Rigshospitalet**
uddannelsesprogram
introduktionsuddannelsen i den
gynækologiskobstetriske speciallægeuddannelse
Region Øst
2010

OBS For kompetencer, læringsstrategi og evaluering se side 11

Vejledning mhp læsning og opbygning af uddannelsesprogram

Dispositionen for dette uddannelsesprogram følger den skabelon der er opstillet af Sundhedsstyrelsen.

Punkt 1 samt 4-7 er udarbejdet fælles for det gynækologisk obstetriske speciale i Region Øst og i vid udstrækning baseret på målbeskrivelsen og indstillingen i region øst.

Punkt 2 og 3 skal udarbejdes af selve afdelingen.

Specielt punkt 3.3.3 vil være en opgave at beskrive for afdelingen, da den skal indeholde en beskrivelse af afdelingens læringsstrategier.

Denne skabelon er udarbejdet af uddannelsesrådet i gynækologi og obstetrik Region Øst og godkendt af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Region Øst juni 2004.

Er revideret på baggrund af revideret målbeskrivelse 2007 og i 2010 på baggrund Regionsdannelsen og konsekvenser af hospitalsplanen. Hospitalsplanen er ikke endelig implementeret, hvorfor fortsatte forandringer vil ses i de kommende år.

Se www.dsog.dk under uddannelse

Skabelon opdateret oktober 2007 og marts 2010 ved Jette Led Sørensen, Postgraduat klinisk lektor og formand for i uddannelsesrådet i gynækologi og obstetrik

Om speciallægeuddannelsen i de gynækologiske obstetriske klinikker i JMC, Rigshospitalet (geografisk beliggende på Gentofte Hospital og Rigshospitalet) er samlet på denne link:

www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk

I teksten nedenfor om hvordan introduktionslægeuddannelsen er organiseret i JMC, RH er indsat direkte links på relevante steder.

Information og læringsstrategier på Gentofte er anført med grønt

Information og læringsstrategier på Rigshospitalet er anført med rødt

Information fælles for begge afd. er anført med blå

1	INDLEDNING	4
1.1	GYNÆKOLOGISK-OBSTETRISKE AFDELINGER I UDDANNELSESREGION ØST.....	4
1.2	OVERORDNET FORMÅL MED INTRODUKTIONSUDDANNELSEN.....	4
2	PRÆSENTATION AF UDDANNELSESFORLØBET	5
2.1	BESKRIVELSE AF DET GYNÆKOLOGISKE OBSTETRISKE SPECIALE I JMC.....	6
3	PRÆSENTATION AF KOMPETENCEUDVIKLING	9
3.1	ANSÆTTELSESSTED	9
3.2	PERIODE	9
3.3	KOMPETENCER.....	9
3.3.1	<i>Færdighedsudviklende perioder</i>	10
3.3.2	<i>Fokuserede kliniske ophold</i>	10
3.3.3	<i>Forløbsplan i introduktionsuddannelsen i gynækologi og obstetrik</i>	11
3.3.4	<i>Kompetencer i introduktionsuddannelsen i gynækologi og obstetrik</i>	13
3.3.5	<i>Forløbsplan for introduktionsuddannelsen, flyttet til side 11</i>	29
4	LÆRINGSSTRATEGI	30
4.1	MESTERLÆRE I KLINISK ARBEJDE.....	30
4.2	FÆRDIGHEDSUDVIKLENDE PERIODER	30
4.3	FOKUSERET KLINISK OPHOLD	31
4.4	FÆRDIGHEDSTRÆNING PÅ FØDEFANTOM.....	31
4.5	SELVSTUDIUM	31
4.6	UNDERVISNINGSGRADE.....	31
4.7	FREMLÆGGELSE VED AFDELINGSUNDERVISNING OG KONFERENCER	31
4.8	OPGAVER OG FORSKNING	31
5	EVALUERINGSSTRATEGI	32
5.1	PORTEFØLJE	34
5.2	PORTEFØLJEVURDERING AF CASES	34
5.3	OBSERVATION AF KLINISK ARBEJDE.....	34
5.3.1	<i>Vurderingsskala</i>	34
5.3.2	<i>Checkliste ved struktureret klinisk observation</i>	35
5.3.3	<i>Checkliste til optælling af gennemført aktivitet</i>	35
5.3.4	<i>360-graders feedback</i>	35
5.3.5	<i>Vejledersamtale</i>	35
5.3.6	<i>Godkendte kurser</i>	35
6	EVALUERING AF DEN LÆGELIGE VIDEREUDDANNELSE	36
7	VEJLEDNING I DEN LÆGELIGE VIDEREUDDANNELSE	37
8	AFDELINGSSPECIFIKKE BILAG	37

1 Indledning

Gynækologi og obstetrik har tidligere hørt til det kirurgiske område, men har gennem mange år været et selvstændigt speciale og omfatter delområder såsom reproduktiv gynækologi, urogynækologi, gynækologisk onkologi og føto-maternel medicin. Gynækologi omfatter forebyggelse, udredning og behandling af sygdomme og symptomer i de kvindelige kønsorganer, diagnostik og behandling af fertilitetsproblemer, svangerskabsforebyggelse, svangerskabsafbrydelse og kønshormonbehandling og udredning og behandling af forandringer i bækkenbund og nedre urinveje. Obstetrik omfatter også sundhedsfremme, forebyggelse, undersøgelser og behandling under svangerskab, fødsel og i barselsperioden. Desuden varetager specialet en stor del af den prænatale genetiske rådgivning, herunder de prænatale diagnostiske prøveudtagninger. På flere sygehuse behandler gynækologer i samarbejde med de retsmedicinske institutter ofre for seksualiseret vold.

Specialet har en bred berøringsflade til almen praksis, bl.a. vedrørende svangerskabsforebyggelse, svangeromsorg og gynækologiske problemstillinger.

Specialet samarbejder med jordemodervæsen omkring svangerskab og fødsel.

Specialet har endvidere samarbejde med anæstesi, pædiatri, klinisk genetik, onkologi, patologi, psykiatri, radiologi, intern medicin, retsmedicin, urologi, kirurgisk gastroenterologi og plastickirurgi.

Endelig foregår en del gynækologisk aktivitet i gynækologisk speciallægepraksis, som overvejende findes i de større byområder.

Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi (DSOG) er specialets videnskabelige selskab. Se www.dsog.dk

1.1 *Gynækologisk-obstetriske afdelinger i Uddannelsesregion Øst*

I uddannelsesregion øst var der ved indgangen til 2010 10 hospitaler med afdelinger med gynækologisk obstetrisk funktion, flere af disse dog nu med fælles ledelse, og planer om omstruktureringer i henhold til hospitalsplanen. 8 af de 10 afdelinger indgår i speciallægeuddannelsen, herunder Gentofte i samarbejde med Rigshospitalet.

To afdelinger har lands- og landsdelsfunktioner: Rigshospitalet og Herlev.

- Region Hovedstaden: Rigshospitalet, Gentofte (fælles ledelse med Rigshospitalet) Hvidovre og Herlev og sygehus Nordsjælland i Hillerød
- Region Sjælland: Roskilde, Holbæk, Næstved og Nykøbing (fælles ledelse). Slagelse planlægges nedlagt og inden udgangen af 2010 lagt sammen med Næstved. Aktuelt er hospitalsplanens konsekvenser for Region Sjælland ikke afklaret.

1.2 *Overordnet formål med introduktionsuddannelsen*

Introduktionsuddannelsen gennemføres ved ansættelse på en gynækologisk obstetrisk afdeling og er af 12 måneders varighed. Ansættelsen kan påbegyndes efter endt turnusuddannelse

Formålet med introduktionsuddannelsen i gynækologi og obstetrik er at den uddannelsessøgende læge skal:

- tilegne sig viden, færdigheder og holdninger, der muliggør helhedsbetragtninger i forebyggende og behandlende gynækologisk/obstetrisk praksis, og som skaber forudsætning for at fortsætte i hoveduddannelsen
- få træning i at tage ansvar for egen faglige udvikling

- udvikle evnen til at formidle et fagligt budskab til kolleger og andet sundhedspersonale
- få introduktion til de videnskabelige metoder, der knytter sig til det gynækologisk/obstetriske speciale
- få afklaret om en speciallægeuddannelse i gynækologi og obstetrik er den rette karrierevej. Herudover skal afdelingen vurdere om en speciallægeuddannelse i gynækologi og obstetrik kan anbefales den uddannelsessøgende.

Sideløbende med den kliniske ansættelse gennemføres:

- 2 dages kursus i ledelse, administration og samarbejde samt et 2 dages kursus i pædagogik
Disse kurser er planlagt af det Regionale råd for lægers videreuddannelse.

Af målbeskrivelsen og logbogen fremgår de kompetencer, der skal opfyldes i introduktionsuddannelsen. Se

http://www.dsog.dk/files/Maalbeskrivelse_gynobs_2007.pdf

http://www.dsog.dk/files/Logbog_gynobs_2007.pdf

Uddannelsesregion Øst afholder 2 kurser af 1 dags varighed for alle introduktionslæger i Uddannelsesregion Øst.

- Eet kursus om lovgivning og overvejelser ved ab.pro og anticonception, færdighedstræning i oplægning af spiral på fantom, obstetrisk færdighedstræning i kopforløsning, pudendusblokada, skulderdystoci og case om postpartum blødning
- Eet kursus om basal kirurgi og basal laparoskopi

Information via den lokale uddannelsesansvarlig overlæge. Afdelingerne er via ledende overlæge opfordret til at introduktionslægerne sikres mulighed for at deltage.

2 Præsentation af uddannelsesforløbet

Introduktionsuddannelsen finder sted under en 12 måneders ansættelse ved de gynækologiske og obstetriske klinik i JMC ved Rigshospitalet. Ansættelsen indebærer ophold ca 4 mdr. på Gynækologisk –Obstetrisk klinik på Gentofte, ca. 4 mdr. i Obstetrisk klinik RH og ca. 4 mdr i Gynækologisk Klinik RH

Mere information om de gynækologiske og obstetriske klinik i JMC ved Rigshospitalet kan ses på dette link

Beskrivelse af det gynækologiske obstetriske speciale i JMC

Det gynækologiske obstetriske speciale i JMC har i alt 5 klinikker, fordelt med 4 klinikker på RH: Gynækologisk klinik, Obstetrisk klinik, Klinik for føtalmedicin og Ultralydsskanning samt Fertilitetsklinikken, derudover Gynækologisk Obstetrisk Klinik på Gentofte.

Disse 5 klinikker danner sammen med 9 andre klinikker de i alt 14 klinikker i Juliane Marie Centeret for Børn, Kvinder og Reproduktion.

Juliane Marie Centeret er et af Rigshospitalets otte centre.

Følgende klinikker indgår i den gynækologisk obstetriske speciallægeuddannelse i JMC

www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk

2.1 Beskrivelse af det gynækologiske obstetriske speciale i JMC

Det gynækologiske obstetriske speciale i JMC består af ialt 5 klinikker:

Fire klinikker på RH: Gynækologisk klinik, Obstetrisk klinik, Klinik for Føtalmedicin og Ultralydsskanning samt Fertilitetsklinikken samt

Gynækologisk Obstetrisk Klinik på Gentofte.

Disse 5 klinikker danner sammen med 9 andre - i alt 14 klinikker - Juliane Marie Centeret for Børn, Kvinder og Reproduktion.

Juliane Marie Centeret er ét af Rigshospitalets otte centre.

Gynækologisk Obstetrisks Klinik, Gentofte

<http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Gynækologisk-Obstetrisk+Klinik+Gentofte/>

Gynækologien har et sengeafsnit med heldøgns senge samt pladser til sammedags kirurgi. Sengeafsnittet har årligt ca. 2.000 indlæggelser, og dagafsnittet har årligt ca. 5.000 patienter. Afdelingen varetager udelukkende elektive gynækologiske operationer. Afdelingen råder over udstyr til alle typer endoskopiske operationer.

Gynækologisk ambulatorium varetager både forundersøgelser, behandlinger og efterundersøgelser. Der er årligt ca. 10.000 konsultationer. Ambulatoriet har ultralydsfaciliteter.

Hovedparten af ambulatoriets funktioner foregår i selvstændige klinikker. Dette gælder blødnings- og cysteproblemer, dysplasi, tidlig graviditetsproblemer, provokeret abort og urogynækologi.

Den obstetriske funktion har ca. 2.250 fødsler per år. Svangre/barsels- afsnittet har 27 svangre/barselssenge. Graviditetsundersøgelser foregår i specialafdelingens svangre-ambulatorium. Ambulatoriet har ultralydsfaciliteter. Gravide, der forventes at få behov for neonatologisk eller anden specialiseret assistance i forbindelse med fødslen henvises til Rigshospitalet eller anden fødeafdeling i Region H.

Ultralydsafsnittet varetager gynækologiske og obstetriske ultralydundersøgelser abdominalt og vaginalt, inklusive dopplerundersøgelser. Derudover foretages prænatal diagnostik med nakkefoldskanning, chorionvillusbiopsi og amniocentese. Der er årligt 7000 gynækologiske skanninger og 6200 obstetriske skanninger.

Gynækologisk obstetrisk klinik, Gentofte har 6-7 læger til uddannelse mhp almen praksis (AP) i ½ årlige ophold, og 2 introduktionslæger i 4 måneders ophold samt tre 1. reservelæger (H II-forløb) i den midterste del af den gynækologiske obstetriske speciallægeuddannelse.

Speciallægeuddannelsen i almen medicin og i gynækologi og obstetrik finder sted i samarbejde med klinikkerne indenfor gynækologi og obstetrik på RH for at tilgodese/sikre oplæring i akutte gynækologiske og andre specialiserede funktioner.

Gynækologisk klinik, RH

<http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Gynækologisk+Klinik/>

Gynækologisk klinik har lands- og landsdelsfunktion i gynækologisk onkologi. Klinikken har basisydelse for patienter i hospitalets lokale optageområde og klinikken dækker dermed alle områder indenfor gynækologien, såvel akut som elektivt, fraset urogynækologi, som alene varetages på Gentofte.

Klinikkens særlige fokusområder er gynækologisk onkologi, endometriose og ovariel dysfunktion. Klinikken er sæde for Center for Seksuelle Overgreb, som også fungerer som dansk videncenter. Hertil kommer særlige funktioner som f.eks. udredning og behandling af transseksuelle.

Endvidere har klinikken en forskningsenhed, som har aktivitet indenfor onkologi, endometriose, gynækologisk endokrinologi, udvikling af databaser og forskning indenfor kirurgisk oplæring. Der findes aktuelt ca. 3 ph.d. studerede / kliniske assistenter tilknyttet gynækologisk klinik.

Klinikken er opdelt i teams i henhold til fokusområderne, således et onkologisk team og almen gynækologisk team og under sidstnævnte et særligt endokrinologisk team, som varetager udredning og behandling af endometriose og gynækologisk endokrinologiske lidelser.

Klinikken har ca. 15 speciallæger med subspeciale i hhv. gynækologi, onkologi og endokrinologi.

Klinikken har et akut modtageafsnit, der er døgnåbent; et ambulatorium; 2 sengeafsnit og en lokal operationsgang, som deles med Børnekirurgisk klinik. Operativt forgår der dagligstore operationer på 2 lejer der er desuden et akut leje til mindre indgreb samt et fælles leje med Onkologisk klinik til vurderinger i universel anæstesi. .

Der foretages ca. 2500 operationer, heraf ca. 40 % laparoskopiske, der ses ca. 10.000 ambulante patienter og indlæggelser svarende til ca. 9000 heldøgn.

For uddannelsessøgende læger i klinikken gælder at: introduktionslæger vil være ansat ca. 4 måneder i Gynækologisk Klinik. Læger i hoveduddannelsesforløb med RH som hoveduddannelsessted tilbringer 18 måneder (12 måneder i HI og 6 mdr. i HIII) i Gynækologisk Klinik.

Uddannelsessøgende læger i hoveduddannelse anden afdeling som hoveduddannelsessted og med 12 måneders ophold på RH vil tilbringe ca. 6 måneder i Gynækologisk Klinik

Yderligere indgår læger til uddannelse i almenmedicin i Gynækologisk Klinik, primært i den akutte modtage funktion.

Den uddannelsessøgende får tildelt en hovedvejleder i den periode de er i Gynækologisk klinik.

Obstetrisk klinik, RH

<http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Obstetrisk+Klinik/>

Obstetrisk klinik varetager kontrol og behandling af omkring 5400 gravide årligt. Heraf kommer ca. 2000 gravide fra et lokalt optageområde. Den resterende del kommer fra den øvrige del af landet pga. klinikens lands- og landsdelsfunktioner.

Svarende til disse ekspertfunktioner rummer klinikken en række teams, der har ansvar for gravide med komplicerende forhold som: 1) Gravide med endokrinologiske lidelser som f.eks. diabetes mellitus og stofskiftesygdomme. 2) Gravide med erytrocyt- eller trombocyt-immunisering. 3) Gravide med nyre- og leverlidelser. 4) Gravide med medfødte eller erhvervede hjertesygdomme og hjerte-lunge-transplanterede.

Gravide med en række komplikationer, der opstår under graviditeten, henvises ligeledes til afdelingen, herunder truende ekstrem for tidlig fødsel (fra ca. 24.uge) og gravide med monoamniotiske flerfoldsgraviditeter, der følges i samarbejde med Klinik for føtalmedicin og ultralyd. Der er et tæt samarbejde med Hvidovre Hospital omkring gravide med misbrugsproblemer, ligesom afdelingen har et særligt tilbud til psykisk sårbare gravide kvinder.

Patientbehandlingen foregår ofte i et tæt samarbejde med andre klinikker på Rigshospitalet som f.eks. Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning, Neonatal klinikken, Anæstesiologisk klinik, Endokrinologisk klinik, Hjertecenteret, Klinik for Trombose og Hæmofili og Blodbanken.

Obstetrisk klinik består af et ambulatorium, en fødegang med 9 fødestuer, et afsnit for akut ambulante svangre samt 3 sengeafsnit med både gravide og barselspatienter, i alt ca. 50 sengepladser. På lokaliteten Aldersrogade 6c er der barselshotel med 14 familiestuer og et barselsambulatorium.

Personalet i Obstetrisk klinik omfatter ca. 200 medarbejdere, herunder omkring 100 jordemødre, 40 sygeplejersker, 15 læger og 10 sekretærer. Den lægelige stab fordeler sig på ca. 11 speciallæger og ca. 4 uddannelsessøgende læger.

Klinikkens forskning er primært inden for diabetes og graviditet, perinatal epidemiologi, perinatal audit og uddannelse. Aktuelt er der ca. 4 ph.d. studerende / kliniske assistenter tilknyttet Obstetrisk klinik.

For andre uddannelsessøgende læger i klinikken gælder at:

Introduktionslæger vil være ansat ca. 4 måneder i Obstetrisk klinik. I hoveduddannelses forløb vil læger med hoveduddannelsessted på RH være tilknyttet obstetrisk klinik i to perioder af ca. 6 måneder fordelt tidligt (HI) og sent i hoveduddannelse (HIII).

Uddannelsessøgende læger i hoveduddannelse anden afdeling som hoveduddannelsessted og med 12 måneders ophold på RH vil tilbringe ca. 6 måneder i Obstetrisk Klinik

Den uddannelsessøgende får tildelt en hovedvejleder i den periode de er i Gynækologisk klinik.

Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning, RH

<http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Klinik+for+Føtal+Medicin+og+Ultralydskanning/>

Klinikken foretager overvejende obstetriske og men også nogle gynækologiske ultralydsskanninger. Der foretages godt 17.000 ultralyd undersøgelser per år hvoraf ca. 4500 er gynækologiske.

Klinikledelsen udgøres af klinikchefen samt afdelingssygeplejersken, derudover er der ansat 1 professor i føtalmedicin, 4 speciallæger, 11 sygeplejersker (10,8 årsværk) og 5 sekretærer.

Alle gravide tilbydes nakkefoldsskanning og misdannelsesskanning. Disse undersøgelser foretages af sonografer, som også skanner for tilvæksthæmning.

Der foretages ca. 500 moderkage- og fostervandsprøver per år. Den overvejende andel pga. øget risiko for kromosom sygdom efter nakkefoldsskanning og den deraf følgende risiko beregning.

Klinikken har landsfunktion for behandling med intrauterin blodtransfusion, fosterindgreb som shunt indlægning og behandling af tvilling til tvilling transfusionssyndrom, samt visse andre føtalmedicinske behandlinger. Dertil kommer "second opinion" ved fostermisdannelser fundet på andre sygehuse. Klinikken har landsdelsfunktion for Østdanmark som omfatter kontrol og opfølgning af fostermisdannelser, komplicerede tvilling graviditeter, svær tilvækst retardering, hjertescanninger og misdannelsesscanninger i højrisiko graviditeter.

Der er ph.d. studerende knyttet til klinikken. Klinikens forskningsområder er knyttet til det kliniske arbejde.

I speciallægeuddannelsen indgår Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning i kortvarig oplæring af introduktionslæger i Ultralydskanning og i hoveduddannelsen har den uddannelsessøgende læge i flere perioder fokuseret ophold i Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning.

Fertilitetsklinikken, RH

http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Fertilitetsklinikken/?wbc_purpose=bas_blank

Fertilitetsklinikken på Rigshospitalet er landets største offentlige fertilitetsklinik som yder omkring 2.500 behandlinger per år. Her behandles barnløse par fra Region Hovedstaden samt øvrige Danske regioner, Grønland og Færøerne.

Fertilitetsklinikken varetager primært infertilitetsbehandling samt udredningsprogrammer. De væsentligste behandlinger er IVF behandling, herunder behandling med frosne æg og ægdonation, mikroinsemination, såkaldt ICSI, intrauterin insemination med mandens sæd (IUI-H) eller med donorsæd (IUI-D), præ-implantations genetisk diagnostik (PGD), IVF behandling af HIV positive

og par med hepatitis B eller C samt kryopræserving af ovarievæv forud for behandling af malign sygdom.

Der er ansat ca. 6 speciallæger (hvoraf nogle indgår i det gynækologisk obstetriske vagtberedskab). Derudover 2 biologer, 7 laboranter, 7 sygeplejersker og 3 sekretærer. Klinikken forskning omhandler overvejende kliniske forhold ved fertilitetsbehandling og der er tilknyttet ca. 5 Ph.d. studerende / kliniske assistenter.

Med de nuværende ressourcer og teknologiske muligheder giver Fertilitetsklinikken samlede behandlings kapacitet godt og vel 450 fødsler af omkring 500 børn om året. I tilslutning til fertilitetsklinikken findes klinik for gentagne spontane aborter (abortus habitus), der varetager landsfunktionen indenfor dette område, med såvel udredning (specielt af de immunologiske forhold) og behandling, hvor dette er indiceret.

I speciallægeuddannelsen indgår Fertilitetsklinikken i oplæring af introduktionslæger i vaginal ultralydsscanning. I hoveduddannelse har den uddannelsessøgende læge et kortere fokuseret ophold i Fertilitetsklinikken.

3 Præsentation af kompetenceudvikling

3.1 Ansættelsessted

Introduktionsuddannelsen er i de gynækologiske og obstetriske klinik i JMC ved Rigshospitalet. Ansættelsen indebærer ophold

- ca. 4 mdr. på Gynækologisk –Obstetriske klinik på Gentofte,
- ca. 4 mdr. i Obstetriske klinik RH
- ca. 4 mdr i Gynækologisk Klinik RH.

Ændringer både i længden af måneder og rækkefølgen kan ændres.

Om Gynækologisk Obstetriske Klinik Gentofte

www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Gynækologisk-Obstetriske+Klinik+Gentofte/Fodeafdelingen/foedeafdelingen.htm

Om Obstetriske Klinik, RH

www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Obstetriske+Klinik/

Om Gynækologisk Klinik RH

www.rigshospitalet.dk/menu/SYGDOM+OG+BEHANDLING/Gynækologi.htm

Om JMC www.jmc.rh.dk

Om Rigshospitalet www.rigshospitalet.dk

Om Gentofte Hospital www.gentoftehospital.dk

3.2 Periode

Ansættelsesperioden er 12 måneder.

3.3 Kompetencer

Målbeskrivelsen og logbogen for introduktionsuddannelsen beskriver hvilke kompetencer der skal opnås.

Nedenstående uddannelsesprogram er opbygget således, at der for de enkelte kompetencer er angivet, hvordan kompetencen skal opnås ved ansættelse i introduktionsstillingen i den aktueansættelse (læringsstrategien).

I afsnit 3.4 er en forløbsplan der beskriver tidsmæssigt hvornår i uddannelsesforløbet at forskellige kompetencer i introduktionsuddannelse kan forventes evalueret.

De anvendte lærings- og evalueringsstrategier forklares i punkt 4 og 5.

3.3.1 Færdighedsudviklende perioder

På det enkelte uddannelsessted skal i introduktionsuddannelsen opbygges mulighed for:

- færdighedsudviklende periode i gynækologisk/obstetrisk ultralyd på ca. 1-2 uger
- færdighedsudviklende periode på fødegangen i ca. 1-2 uger
- færdighedsudviklende periode på operationsgangen i ca. 1-2 uger

3.3.2 Fokuserede kliniske ophold

Fokuseret kan eventuelt være i antikonceptionsklinik, se afsnit 3.3.3.

3.3.3 Forløbsplan i introduktionsuddannelsen i gynækologi og obstetrik

Kompetencer	1-2 måned Gentofte	3-4 måned Gentofte	5-6 måned Obst-RH	7-8 måned Obst-RH	9-10 måned Gyn-RH	11-12 måned Gyn-RH
1.blødningsforstyrrelser	X					X
2. abort	X					
3. antikonception	X					
4. sterilisation		(X)				
5. sex.overførte sgd		X				
6.tidl. Graviditetskomplikationer	X					
7.Vg. UL i 1. trimester	X		X			
8.Norm. Grav		X				
9.Norm. Fødsel		X	X			
10.Epis	X					
11.Vacuum Extraktion				X		
12.skulder dystoci				X		
13.PP-blødning				X		
14.sectio				X		
15.CTG				X		
16.puerperiet		X				
17.læge-pt kontakt						X
18.Empati-professionalisme						X
19.Information						X
20.Samarbejde						X
21.litt. Søgning						X
22.Vurdere litt						X
23.Formidle et budskab						X
24.Etablere, fastholde afslutte en lægefaglig relation til ptt.						X
25.Udvide lægefaglig personlig og interpersonel adfærd						X
26.Udvide lægefaglig personlig og interpersonel adfærd						X

Forløbsplan vil blive evalueret når de første introduktionslæger har været igennem

3.3.4 Kompetencer i introduktionsuddannelsen i gynækologi og obstetrik

PV: porteføljevurdering
CL: checkliste
UL-bill.: ultralyd

Kompetencer	Læringsstrategi	Evalueringsstrategi
Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
<p>I 1</p> <p>Udrede, informere og i samarbejde med senior læge foreslå undersøgelser og behandling af</p> <ul style="list-style-type: none"> • blødningsforstyrrelser • akutte og kroniske underlivssmerter <p>herunder kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • optage speciale-relevant anamnese • udføre GU med podninger og cytologi • udføre vaginal UL med bestemmelse af endometrietykkelse • udføre endometriediagnostisk (abrasio / endometriebiopsi) <p>udføre kirurgisk behandling af vulva-absces og marsupialisatio.</p>	<p style="color: green;">Gentofte: Superviseret klinisk arbejde i gyn. blødnings –og cysteambulatorium.</p> <p style="color: red;">RH: Klinisk arbejde i akut modtage afsnit (AMA) med supervision og evaluering via bagvagt.</p> <p style="color: red;">Klinisk arbejde i bølgeambulatorium, hvor journaler og problemstillinger gennemgås med speciallæge undervejs.</p> <p style="color: red;">Ved akut vagtarbejde udføres kirurgisk behandling af vulvaabces / marsupialisation</p> <p style="color: blue;">RH og Gentofte: UL billeder: Der samles og beskrives systematisk uterus med billede af cervix (orific. int. og ext. visualiseret) og endometrium – (3-5 billeder midtcycliske og 3-5 billeder i sekretionsfase).</p> <p>Selvstudier: Hindsgavl guideline www.dsog.dk</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>PV: ca 2 cases</p> <p>CL: abrasio/endometriebiopsi, kompetenceniveau D:</p> <p>CL: vulvaabsces/marsupialisatio, kompetenceniveau D</p> <p>UL:-bill. endometrietykkelse (ca 5) Billeder evalueres af ansvarlig indenfor UL</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
<p>I 2 Optage anamnese, rådgive, undersøge og behandle kvinder, der ønsker provokeret abort herunder</p> <ul style="list-style-type: none"> • udføre GU og vaginal UL til gestationsalder-bestemmelse (CRL) • ordinere og iværksætte medicinsk ab.pro. • foretage kirurgisk ab.pro. • redegøre for lovgivningen omkring provokeret abort, 	<p>Gentofte: Klinisk arbejde ved journaloptagelse på abortsøgende kvinder. Planlagt undervisning i gynækologisk ultralydsundersøgelse. Superviseret oplæring i kirurgisk ab.pro.</p> <p>RH: Journalskrivning, information og medicinsk behandling af provokerede senaborter foretages via klinisk arbejde</p> <p>Selvstudier: www.abortnet.dk Indeholder oplysninger om prævention, abort, lovgivning mv</p> <p>Lovgivning omkring provokeret abort: https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=114054 Se kapitel 25-28 under svangerskabsafbrydelse</p> <p>Kursus for introduktionslæger arrangeret af Uddannelsesregion Øst</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <hr/> <p>Struktureret klinisk observation af kir.ab.pro, kompetenceniveau D (7.1.4)</p>
<p>I 3 Informere om kontractionsmetoder, og iværksætte og kontrollere behandlingen, herunder kunne oplægge og fjerne spiral samt anlægge og fjerne implanon</p>	<p>Gentofte: Klinisk arbejde i gyn. amb. Og dagkirurgisk afdeling Ophold på AC-klinikken, Herlev eller Sex og Samfund (opdater hjemmeside) (aftales individuelt)</p> <p>RH: Fantomtræning med oplægning af spiral</p> <p>Selvstudier:</p>	<p>Observation af klinisk arbejde og fantomtræning</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
	<p>”Præventionsguiden”. Red. Charlotte Wilken Jensen og Beth Lilja Pedersen. Munksgaard 2003. ISBN 87-628-0435-9 www.sexogsamfund.dk www.abortnet.dk www.dsog.dk (Hindsgavl guideline - kontraception)</p> <p>Kursus for introduktionslæger arrangeret af Uddannelsesregion Øst</p>	
<p>I 4 Optage anamnese, undersøge og rådgive ved sterilisation, og kunne redegøre for lovgivningen</p>	<p>Gentofte: Journalskrivning i gyn. amb. Klinisk arbejde i dagkirurgisk afsnit. RH: Information og rådgivning i forbindelse med sektiopatienter, der ønsker sterilisation.</p> <p>Selvstudier: Præventionsguiden. Red: Charlotte Wilken Jensen og Beth Lilja Pedersen. Munksgaard 2003. ISBN 87-628-0435-9</p> <p>http://www.sexogsamfund.dk/ www.abortnet.dk har også oplysninger om antikonception</p> <p>Hindsgavlguidelines se: http://www.dsog.dk/files/kontraception.pdf</p> <p>https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=114054 se under kapitel 29-32</p> <p>Kursus for introduktionslæger arrangeret af</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
<p>I 5 Udrede, behandle og informere patient og eventuel partner om seksuelt overførte sygdomme og rådgive om forebyggelse.</p>	<p>Uddannelsesregion Øst</p> <p>Gentofte: Klinisk arbejde med Abortjournalsskrivning / dagkirurgisk afsnit, specielt håndtering af clamydia. Dysplasi-klinikken: HPV-podning Vagtarbejde: Feks gravide med herpes</p> <p>RH: Klinisk arbejde i akut modtage afsnit (AMA) med supervision og evaluering via bagvagt. Stuegang på 5032</p> <p>Færdighedstræning i GU og prøvetagning ved genitale infektioner</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p>
<p>I 6 Udrede, informere og behandle pt. med tidlig graviditets-komplikationer og hyperemesis, herunder</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende vaginal UL 	<p>Gentofte: Planlagt undervisning i gynækologisk ultralydsundersøgelse. Klinisk, superviseret arbejde i TGA (Tidlig Graviditets Ambulatorium) dagligt og dagkirurgisk afsnit (1201). Evacuatio: Dagkirurgisk afsnit, under</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <hr/> <p>PV: af 2 cases</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
<ul style="list-style-type: none"> • tolke serum HCG • udføre evacuatio uteri • medicinsk behandling af missed abortion. 	<p>supervision</p> <p>RH: Fantomtræning med evacuatio og gennemgang af udstyr under introduktion på RH. Klinisk arbejde i AMA med supervision via bagvagt. Ang. vaginal UL: se kompetence 7 Stuegang på 5032 Evacuatio uteri (1 trimester): Indgå på operationsgangen i dagtiden og ved vagtarbejde. Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med daglig klinisk vejleder.</p> <p>Selvstudier: www.dsog.dk (Hindsgavl guideline under "TIGRAB") www.laeger.dk se under e-læringsportal: "Ufrivillig Abort"</p>	CL: evacuatio uteri, kompetenceniveau D
I 7 Foretage vaginal UL og visualisere <ul style="list-style-type: none"> • en intrauterin graviditet i 1. trimester 	<p>Gentofte: Planlagt undervisning i gynækologisk ultralydsundersøgelse. Klinisk, superviseret arbejde i TGA og abortambulatoriet.</p>	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
<ul style="list-style-type: none"> • blomesæk • hjerteaktion og udmåle <ul style="list-style-type: none"> • gestationssæk CRL	RH: Arbejde i AMA Ultralydskompetence vurderes af kursist eller speciallæge ud fra struktureret klinisk observation (vedhæftet i bilag 8) Ved ultralydskonferencen onsdag morgen fremlægger introduktionslægen minimum 1 gang egne ultralydsbilleder. Dette gøres med vejledning og evaluering fra vejleder fra UL-klinikken.	PV: ca 25 vaginale UL-bill. af tidlig grav kompl. Billeder evalueres af ansvarlig indenfor UL
I 8 Vurdere den normalt gravide og derved kunne skelne mellem den normale og den patologiske graviditet og vurdere behovet for henvisning til speciallæge, herunder <ul style="list-style-type: none"> • udføre udvendig undersøgelse (inkl. SF-mål) • udføre vaginal undersøgelse • tolke blodprøver, CTG og ultralydsfund 	Gentofte: Klinisk arbejde på fødegangen, det akutte svangre afsnit samt i svangreambulatoriet. RH: Klinisk arbejde på fødegangen. Stuegang på svangre-afsnit Deltage med jordemoder ved igangsættelse af fødsler. Følge obstetrisk speciallæge i højrisiko svangre-amb.	Observation af klinisk arbejde Porteføljevurdering af 2 cases
I 9 Lede og forløse en vaginal normal fødsel, herunder vurdere caputs stilling, stand og rotation og vurdere behov for smertelindring,	Gentofte: Tidligt i ansættelsen ca. 1 uges fokuseret ophold på fødegangen. Klinisk arbejde på fødegangen i dagtid og vagter. Deltage i fødsler superviseret af jordemoder. RH: Klinisk arbejde på fødegangen. Evt. supplerende 2-3 fødegangsdage med jordemoder. Om organisering se www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk	Observation af klinisk arbejde (ved jordemoder) CL: Normale forløsninger, kompetenceniveau D

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
<p>I 10 Anlægge og suturere episiotomi samt mindre vaginalbristninger</p>	<p>Gentofte: Klinisk arbejde på fødegangen og under fødegangsophold. Superviseres af jordemoder eller vagthavende bagvagt. Assistere ved vaginale operationer på operationsgang.</p> <p>RH: Fantomtræning ved introduktion Struktureret klinisk observation ved fødegangsarbejde</p> <p>Selvstudier: E-læringsprogram om bækkenbundssuturering (mangler strukturering)</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p>
		<p>CL: Suture af episiotomi og bristning, kompetence niveau D</p>
<p>I 11 Stille indikationen for og anlægge vacuumekstraktion</p>	<p>Gentofte: Klinisk arbejde på fødegangen, superviseret af vagthavende bagvagt.</p> <p>Fantomtræning ved introduktion Klinisk arbejde på fødegangen, superviseret af bagvagt</p> <p>Selvstudier: Video kan lånes. Bog: Vacca A. Handbook of vacuum extraction in obstetric practice. ISBN 0-340-54849-5 Se Sandbjerg guideline http://www.dsog.dk/files/instrumentel_vaginal_forloesning.pdf</p> <p>Kursus for introduktionslæger arrangeret af Uddannelsesresgion Øst</p>	<p>CL: Struktureret observation (fantom) 7.1.1</p>
		<p>CL: SKO, kompetenceniveau D 7.1.1</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
I 12 Forløsning af fastsiddende skuldre på fødefantom	<p>Fantomtræning Fantomtræning.</p> <p>Kursus for introduktionslæger arrangeret af Uddannelsesregion Øst</p>	CL: Forløsning af fastsiddende skuldre på fødefantom Struktureret observation på fantom 7.1.2
I 13 Vurdere og initiere medicinsk behandling af postpartum blødning	<p>Gentofte: Under den færdighedsudviklende periode på fødegangen præsenteres "Blødningskassen" på fødegangen. Klinisk arbejde på fødegangen og på operationsgang i dagtid og vagt.</p> <p>RH: Tværfaglig obstetrisk træning gennemføres 1 gang om måneden for nyansatte, her indgår introduktionslæger. Fødegangsarbejde.</p> <p>Selvstudier: http://www.dsog.dk/files/postpartum_bloedning.pdf</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>Porteføljevurdering af 2 cases</p>
I 14 Udføre sektio under supervision	<p>Gentofte: Elektive sectioer på operationsgang med supervision af senior læge.</p> <p>RH: Indgå i elektivt sectio team mandag og torsdag</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>CL: Sectio, kompetenceniveau C_{[e1][e2]}</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
<p>I 15 Tolke en CTG og bedømme om der er behov for involvering af senior læge</p>	<p>Gentofte: Klinisk arbejde på svangreafsnittet og på fødegangen.</p> <p>RH: Klinisk arbejde. Mindst 5 gange i løbet af et år fremlægges ved morgenkonferencen en CTG som introduktionslægen har været involveret i. Evaluering via daglige vejledere eller hovedvejleder.</p> <p>STAN certificering enten på RH eller Gentofte.</p> <p>Selvstudier: CD-rom om STAN Bogen Fosterovervågningen (om STAN). Kan lånes af fødegangen, Gentofte eller fra sekretær obstetrisk klinik, RH)</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>Porteføljevurdering af 2 cases</p>
<p>I 16 I puerperiet vurdere indikation for behandling og iværksætte behandling af puerperale infektioner og mastitis.</p>	<p>Gentofte: Vagtarbejde, stuegang på barsels afsnittet.</p> <p>RH: Barselsstuegange på 5033/34 og 4022 Stuegang på genindlagte på 5032</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p>
<p>I 17 Etablere god læge-patient kontakt indenfor rammerne af det gynækologisk/obstetriske speciale</p>	<p>Gentofte: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere.</p> <p>RH: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere. 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>Vejledersamtale</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
	<p>bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega.</p> <p>Om organisering af 360 grader se www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk</p>	<p>360-graders feedback 7.2</p>
<p>I 18 Udvide forståelse, tillid, respekt, fortrolighed og handle empatisk overfor patienten samtidig med at den professionelle relation opretholdes</p>	<p>Gentofte: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere.</p> <p>RH: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere. 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega. Om organisering af 360 grader se www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>Vejledersamtale</p> <p>360-graders feedback 7.2</p>
<p>I 19 Informere patient og pårørende og sikre</p>	<p>Gentofte: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere.</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
forståelse på en menneskelig måde og inddrage dem i beslutningen om valg af behandling	<p>RH: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere. 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega. Om organisering af 360 grader se www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk</p>	<p>Vejledersamtale</p> <p>360-graders feedback 7.2</p>
<p>I 20 Samarbejde i den kliniske situation ved planlagte aktiviteter (stuegang, ambulatoriefunktion, elektive operationer etc.) og akutte situationer (akutte situationer på fødegang, sikre det akutte tilsyn)</p>	<p>Gentofte: Stuegang, ambulatoriefunktion og vagtarbejde med god mulighed for supervision. RH: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere. 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>Vejledersamtale</p>

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
	<p>bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega. Om organisering af 360 grader se www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk</p> <p>Aktiv inddragelse i de lægelige fælleskonferencer for alle klinikker og i de tværfaglige konferencer i enkelte klinikker og teams.</p> <p>To dages kursus i ledelse, administration og samarbejde afholdt af videreuddannelsesrådet i Region Øst.</p>	360 graders feedback 7.2
I 21 Foretage litteratursøgning	Gentofte: Introduktionslægen holder oplæg i form af minimum 1 x "5 minutter" i løbet af	Porteføljevurdering af litteratursøgninger

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
	<p>4 mdr. Oplægget forberedes i samarbejde med daglig klinisk vejleder. Litteratursøgninger samles i porteføljemappen og diskuteres med daglig vejleder eller hovedvejleder.</p> <p>RH: Introduktionslægen holder oplæg i form af minimum 1 x "5 minutter" i løbet af 8 måneder. Oplæg forberedes i samarbejde med daglig vejleder eller hovedvejleder. Litteratursøgninger samles i porteføljemappen og diskuteres med en daglig vejleder eller hovedvejleder.</p> <p>Undervisning i litteratursøgning gives ved fælles-introduktion på RH.</p> <p>Kurser: http://www.kb.dk/da/kub/kurser/bestiletkursus/bestiletkursusnatsund/index.html Ex: pubmed gratis ved hold på 5 Ex: Cochrane 400,- ved hold på 5.</p>	Vejledersamtale
I 22 Vurdere videnskabelig litteratur og statistiske metoder i en videnskabelig artikel og lærebog	Gentofte: Introduktionslægen holder oplæg i form af minimum 1 x "5 minutter" i løbet af 4 mdr. Forberedelse og feedback sker i	Porteføljevurdering af fremlæggelser og undervisning

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
	<p>samarbejde med daglig vejleder eller hovedvejleder.</p> <p>RH: Introduktionslæge holder oplæg i form af minimum 1 x ”5 minutter” i løbet af 8 måneder. Forberedelse og evaluering i samarbejde med daglig vejleder eller hovedvejleder.</p> <p>Introduktionslæge underviser ved forvagtsundervisning minimum 1 gang i løbet af 8 måneder. Feedback ved forvagterne indbyrdes.</p>	Vejledersamtale

Kompetencer Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003	Læringsstrategi Skal udfyldes af uddannelsesgivende afdeling	Evalueringsstrategi Fra logbogen i gyn.obs. godkendt af SST i august 2003
	RH: 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega	360-graders feedback 7.2
I 25 Udvide lægefaglig personlig og interpersonel adfærd	Gentofte: Feedback fra hovedvejleder og øvrige samarbejdspartnere. RH: 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega	Vejledersamtale
I 26 Foretage en etisk analyse og handle på vurderingen.	Gentofte og RH: I forbindelse med det daglige kliniske arbejde og konferencer i dialog med lægelige kolleger og andet sundheds personale om etiske overvejelser i diverse situationer (senaborter, børn med misdannelser, ekstremt præterme børn, fosterreduktion, seksuelle minoriteter m. m.) indgår introduktionslægen i diskussion på lige fod med de øvrige kolleger.	Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale

3.3.5 Forløbsplan for introduktionsuddannelsen, flyttet til side 11

Formålet med en forløbsplan er at anføre en logisk rækkefølge at blive evalueret mhp om en kompetence er opnået.

Forløbsplan skal tilpasses det enkelte arbejdssted ud fra muligheder og driftshensyn.

Tallene henviser til de tal der står anført ud for hver kompetence i afsnit 3.3.3.

[Er flyttet til side 11](#)

4 læringsstrategi

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i gynækologi og obstetrik godkendt februar 2003 beskriver følgende læringsmetoder

1. Specialespecifikke kurser (U-kurser)
2. Tværfaglige kurser
3. Mesterlære i klinisk arbejde
4. Færdighedsudviklende perioder
5. Fokuseret klinisk ophold
6. Færdighedstræning på fødefantom
7. Selvstudium
8. Undervisningsopgaver
9. Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer
10. Opgaver og forskning
11. Antal operative og obstetriske indgreb
12. Billeddokumentation for UL

Nedenfor kommenteres udvalgte læringsmetoder. Den fulde ordlyd kan læses i målbeskrivelsen. Se www.dsog.dk under uddannelse

Under hver enkelt punkt kan afd. tilføje om de har særlige måder de skaber muligheder for at anvende en læringsstrategi eller om de har yderligere læringsstrategier at tilføje.

4.1 Mesterlære i klinisk arbejde

Den foregår gennem deltagelse i det praktiske arbejde i afdelingen, skadestuen, operationsgangen, fødestuen, ambulatorium, mv. I moderne forstand er mesterlære en form for reflekterende læring.

4.2 Færdighedsudviklende perioder

Formålet med færdighedsudviklende perioder er gennem en sammenhængende arbejdsperiode at opbygge kliniske færdigheder i hhv. UL, fødegangsarbejde og operative færdigheder.

Mere om oplæring på Gentofte vil blive tilføjet

Fødegangsugen på RH er beskrevet her:

<http://www.rigshospitalet.dk/NR/ronlyres/4D5DBBE1-E98B-4091-9477-074F08371417/0/JmcUddannelseSpLFoedegangopholdforsteuge.pdf>

Oplæring i vaginal UL på RH sker i Fertilitetsklinikken, se denne link

<http://www.rigshospitalet.dk/NR/ronlyres/DAA3520E-813E-4345-9E20-AF21C896FAF3/0/JmcUddSpLVaginalUltralzydundersogelse.pdf>

Oplæring i abdominal UL i introduktionslæge uddannelsen er begrænset til ca. ½ dag, da det er en kompetence der kun i begrænset omfang skal læres i introduktionslægeuddannelsen. Se beskrivelse:

<http://www.rigshospitalet.dk/NR/ronlyres/B3568F19-DFD9-4E42-A0C2-3CBC7A9B38D6/0/JmcUddSpLAbdominalUL.pdf>

Laparoskopisk træning i virtual reality tilbydes introduktionslæger www.skopisimulator.rh.dk

4.3 Fokuseret klinisk ophold

Formålet med et fokuseret klinisk ophold er at give muligheder for korterevarende ophold på afdelinger, klinikker mv. der dækker arbejdsfelter, som den uddannelsessøgende læge ellers ikke opnår erfaring med gennem ansættelse i introduktionsuddannelse.

Nogle introduktionslæger vil udover klinisk arbejde og kursusaktivitet have behov for kortvarigt ophold på en antikonceptionsklinik som f.eks. Sex og Samfund <http://www.sexogsamfund.dk/>
Dette kan arrangeres individuelt.

Den uddannelsessøgende vil typisk ikke have selvstændigt klinisk arbejde og ansvar i forbindelse med et fokuseret kliniske ophold.

4.4 Færdighedstræning på fødefantom

En række af de obstetriske håndgreb i introduktionsuddannelsen foreslås trænet på fødefantomer.
Obstetrisks tværfaglig færdighedstræning, RH tilbydes introduktionslæger
www.obstetrisktraening.rh.dk

4.5 Selvstudium

Selvstudium vil sige at den enkelte, med eller uden hjælp fra andre, tager initiativ til at definere sine behov for læring, formulerer sine læringsmål, identificerer ressourcer og læringsstrategier hertil, og selv vurderer resultaterne. Læste artikler, litteratursøgninger, arbejde med PC-programmer registreres i porteføljen.

4.6 Undervisningsopgaver

Undervisning af andre kan omfatte læger og alle andre personalegrupper og patienter.
Undervisningsopgaver registreres i porteføljen.

4.7 Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer

Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer er et godt sted at drøfte videnskabelige problemer i en klinisk sammenhæng. Fremlæggelser registreres i porteføljen.

4.8 Opgaver og forskning

Kan være opgaver med at indgå i udarbejdelse af kliniske vejledninger, patientinformationsmaterialer og litteratursøgning. Gennemførte opgaver registreres i porteføljen.

5 Evalueringsstrategi

Målbeskrivelsen indeholder en detaljeret beskrivelse af de anvendte evalueringsmetoder samt bilag til brug for evaluering.

1. Porteføljevurderinger
2. Audit af materiale som journaler og kodninger
3. Observation af klinisk arbejde, herunder
 - a. Vurderingsskalaer
 - b. Checkliste ved struktureret klinisk observation
 - c. Checkliste til optælling af gennemført aktivitet
4. 360 graders feedback
5. Godkendt U-kursus, godkendt tværfagligt kursus, proces- og resultat-evaluering ved hovedvejlederen af forskningsperiode.
6. Vejledersamtaler

Der er i skema anført oversigt og valgte evalueringsformer og for detaljeret gennemgang af evalueringsstrategier se målbeskrivelsen.

Skema over anvendte evalueringsmetoder

Porteføljevurdering	Logbog	71 kompetencer
<p>Indholdet i porteføljen vælges og samles af den uddannelsessøgende.</p> <p>Dele af porteføljen vurderes af vejleder ved vejledersamtaler.</p> <p>Den samlede portefølje vurderes og skal godkendes efter ½ og 1 år i introduktionsuddannelsen, og efter hvert år i hoveduddannelsen.</p> <p>Det er afdelingernes egen vurdering om de vil vælge forskellige vejledere til de forskellige fagområder.</p>	Cases, valgt og bearbejdet af den udd.søgende (evt. med fokus på det der er mest relevant for den uddannelsessøgende)	34 i alt i hoveduddannelsen , fordelt med 2-3 indenfor forskellige pt. kategorier og kliniske situationer. Se målbeskrivelse og bilag 7.3.1
	“Critical incidences” valgt og bearbejdet af den uddannelsessøgende	
	Billeddokumentation for UL	100 gynækologiske UL-undersøgelser, Obstetrisk UL: 25 BPD, 25 CRL, 25 femurlængder, 25 vægtestimater
	Mundtlige præsentationer	Ja
	Undervisning af andre	Ja
	Litteratursøgninger	Ja
	Vurdering opgave med klinisk vejledning	Ja
	Vurdering opgave med patientinformation	Ja
Selvstudium	Ja	
<p>Audit af journaler</p> <p>Journal og kodninger udvælges tilfældigt. Alt materiale i en journal indgår</p>		8 i alt, fordelt med 2 indenfor forskellige pt. kategorier. Der er overvejende valgt audit af gynækologiske journaler. Det vurderes af afdelingen selv om audit foretages af vejleder eller af specialeansvarlig overlæge.
<p>Observation af klinisk arbejde</p> <p>Vurderingsskalaer og checklister indgår i de vurderinger, der er af de forskellige kompetencer i målbeskrivelsen. De vil således indgå i logbogen i porteføljen.</p>	<p>Vurderingsskalaer. Se tekst, der er to forskellige: én til ”brede” kompetencer og én til procedurer (baserer sig på Region Nord)</p>	Alt det der ikke er detaljeret checkliste til
	<p>Checkliste ved struktureret klinisk observation</p>	UK-forløsning evt. flere, men det er vigtigt at overveje om det er velegnede procedurer at splitte op i enkeltfærdigheder, kan f.eks. laves på amnioninfusion, skalp-ph blodprøve, laparoskopisk sterilisation m.v.
	<p>Checkliste til optælling af gennemført aktivitet</p>	Suprapubisk blæredrænage, cystoskopi, rektoskopi, appendektomi, åbne/lukke abdomen, laparoskopiske indgreb (div.), diagn. hysteroskopi, hysterektomi, tubotomi, salpingektomi, resektion ovariecyster, ooforektomi, assisterede vaginale indgreb, cervicale procedure (konisation, biopsi, skrab), vag. gemelli forløsning, sektio, hastesektio, manuel placenta fjernelse. Se målbeskrivelse.
<p>360 graders feedback Anvendes til evaluering af ”bløde kompetencer”</p>	Se tekst	Midtvejs i hoveduddannelsen
<p>Godkendt U-kursus og godkendte tværfaglige kurser</p>	U kurser	30 dage (maksimum 210 timer)
	Tværfaglige kurser	Kursus i ledelse, administration og vejledning (modul II)
	Tværfaglig forskningsperiode med ”Proces- og resultat evaluering ved hovedvejlederen”	3 mdr.
<p>Vejledersamtaler</p>		Ja

5.1 Portefølje

Porteføljen er en mappe, hvori den uddannelsessøgende samler den nødvendige dokumentation for uddannelsesforløbet. Indholdet i mappen inddrages løbende i vejledersamtaler og danner grundlag for evaluering af den uddannelsessøgende. Porteføljen udleveres ved ansættelse i afdelingen

Porteføljen indeholder: Logbog, registrerede og gennemarbejdede cases valgt af den uddannelsessøgende, billed-dokumentation for UL, deltagelse i kurser, læringsplaner / kontrakter, fortegnelse over arbejde: vagter, ambulatoriefunktioner mv., administrative funktioner (f.eks. vagtskemaplanlægning, arrangere audit mv.), uddannelses-funktioner: organisering af uddannelse, uddannelse af andre, mundtlige præsentationer med oplæg på lægemøder, konferencer mv., oversigt over læste artikler, litteratursøgninger, udarbejdelse af kliniske vejledninger osv. Dele af porteføljen kan evt. opbevares elektronisk.

Logbogen er en del af porteføljen og hentes fra

<http://www.dsog.dk/files/Logbog%20gynobs%202007.pdf>

I logbogen samler den uddannelsessøgende underskrifter på opnåede kompetencer og dette danner grundlag for godkendelse af uddannelsesforløbet.

Checklisten er en lille bog i lommeformat, hvor den uddannelsessøgende samler underskrifter på hvilket kompetenceniveau vedkommende har opnået på de kliniske færdigheder. Checklisten, der udleveres ved ansættelse i afdelingen danner grundlag for underskrifter i logbogen.

5.2 Porteføljevurdering af cases

Porteføljevurdering af cases anvendes til at gennemgå 10 journaler, der udvælges af den uddannelsessøgende indenfor områder specificeret i målbeskrivelsen (se afsnit 7.3.1)

Porteføljevurdering foretages af den uddannelsesansvarlig overlæge eller til de hovedvejledere eller daglige vejledere som han/hun har delegeret opgaven til.

5.3 Observation af klinisk arbejde

Observation af klinisk arbejde anvender 3 forskellige varianter, der adskiller sig ved graden af strukturering

5.3.1 Vurderingsskala

Vurderingsskalaer bruges til at bedømme adfærd og komplekse færdigheder, hvor der ikke findes mere objektive målingsinstrumenter. Denne vurderingsskala anvendes ved observation af procedurer som operative, obstetriske og ultralydsmæssige færdigheder.

Definition af 5 kompetenceniveauer i logbogen:

Kompetenceniveau A. Har set, hørt eller læst om: Normalt vil det indebære, at man har overværet proceduren.

Kompetenceniveau B. Kan udføre proceduren under **nøje supervision** (ved operative indgreb vil vejleder typisk være på stuen evt. i vask)

Kompetenceniveau C. Kan udføre proceduren under **nogen supervision**. (Ved operative indgreb eller fødegangsarbejde vil vejleder typisk være orienteret med henblik på evt assistance)

Kompetenceniveau D. Kan udføre proceduren **uden supervision**. Operative procedurer kan typisk udføres i vagten med vejleder på tilkald fra hjemmet.

Kompetenceniveau E. Kan supervisere og **undervise i proceduren** (Typisk skal kursisten have superviseret yngre kolleger 5 eller flere gange i proceduren).

Vurderingsskalaer der skal bruges til at bedømme adfærd og komplekse færdigheder ser således ud:

Feks. den uddannelsessøgendes måde at udrede xxxxx-patienter er:

Fuldt ud på det niveau man forventer af en speciallæge	5
I de fleste tilfælde på en speciallæges niveau, men der er nogle begrænsninger indenfor enkelte områder	4
Som oftest tilstrækkelig, men der er betydende mangler indenfor enkelte områder	3
Mangelfuld indenfor mange områder	2
Så mangelfuld at der kræves konstant supervision	1

5.3.2 Checkliste ved struktureret klinisk observation

”**Struktureret observation på fødefantom med checkliste**” anvendes ved kompetencer som forløsning ved skulderdystoci, vaginal forløsning af UK og kopanlæggelse. ”**Struktureret observation i klinikken med checkliste**” anvendes f.eks. også om kopanlæggelse og ved indgreb som kirurgisk ab.pro. Skemaer findes i checklisten og kan også ses i målbeskrivelsen afsnit 7.1.1-4.

5.3.3 Checkliste til optælling af gennemført aktivitet

Checklisten designet i lommeformat udleveres ved ansættelsen i afdelingen. Checklister vil danne grundlag for godkendelser i logbogen.

5.3.4 360-graders feedback

Metoden består i at lægen bedømmes af flere personer ud fra en rating skala, Bedømmerne skal have mulighed for direkte observation, hvilket giver en betydelig mere sikker bedømmelse end udtalelse fra en eller to vejledere. Evalueringer fra de forskellige bedømmere bliver samlet ind, middelværdier kalkuleret og helhedsbilledet bliver vurderet af den eller dem, der skal evaluere. Skema til 360 grader feedback fremgår af bilag 7.2.1 i målbeskrivelsen.

Organisering af 360 graderes feedback i de gynækologisk obstetriske klinikker på RH fremgår af dette link

<http://www.rigshospitalet.dk/NR/rdonlyres/25C29490-38DC-4CF4-8C6B-EC74E684E0A2/0/360gradersRHvejledning2009.pdf>

5.3.5 Vejledersamtale

En vejledersamtale er en samtale mellem den uddannelsessøgende og vejlederen af rådgivende og støttende karakter. Indsamling af materiale i porteføljen vil bl.a indgå i vejledningssamtalerne. Den uddannelsesansvarlige overlæge har ansvaret for hvordan vejledersystemet organiseres. Der vil ofte være én eller to hovedvejledere og mange faglige vejledere.

5.3.6 Godkendte kurser

Deltagelse i kurser samles i porteføljen

6 Evaluering af den lægelige videreuddannelse

I introduktionsuddannelsen skal den samlede portefølje vurderes midtvejs, dvs. efter et ½ år og igen ved afslutningen, hvor porteføljevurderingen er afgørende for om introduktionsuddannelsen kan godkendes.

Den uddannelsesansvarlige overlæge er ansvarlig for porteføljevurderingerne, men kan vælge at medinddrage og uddelegere vurderinger af dele af porteføljen til andre herunder hovedvejlederen eller daglige vejledere.

Evaluering af den uddannelsessøgende vil foregå løbende i henhold til forløbsplanen afsnit 3.3.4 i dette uddannelsesprogram.

I speciallægeuddannelsens evaluering indgår **uddannelsesansvarlige overlæge, hovedvejledere og daglige vejledere.**

Den uddannelsesansvarlige overlæge varetager den administrative funktion af speciallægeuddannelsen. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal sikre uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger, og sikre at der udarbejdes individuelle uddannelsesplan for den enkelte uddannelsessøgende samt sikre at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal sikre at opnåede kompetencer bliver attesteret gerne ved uddelegering til hovedvejledere og daglige vejledere.

Hovedvejledere der senior i forhold til den uddannelsessøgende har en helt central rolle og pålægges ansvar for den praktiske gennemførelse af én eller flere uddannelsessøgendes forløb i afdelingen (typisk 1-3).

Hovedvejlederen skal kende uddannelsesprogrammet for det pågældende uddannelsesforløb og sammen med den uddannelsessøgende udarbejde en uddannelsesplan for uddannelsesforløbet og sikre at uddannelsesplanen bliver gennemført og om nødvendigt justeret.

Hovedvejlederen skal kunne anvende pædagogiske redskaber sammen med den uddannelsessøgende, fx læringskontrakter.

Daglig klinisk vejleder er enhver ansat læge i afdelingen. Efter delegering fra den uddannelsesansvarlige overlæge kan de daglige kliniske vejledere evaluere og attestere opnåelsen af enkeltkompetencer for de uddannelsessøgende læger

De daglige kliniske vejledere skal holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger, skal kunne anvende pædagogiske redskaber, fx læringskontrakter, yde daglig klinisk vejledning og give feedback samt efter aftale evaluere enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapportere til hovedvejleder.

I hoveduddannelsen skal den samlede portefølje vurderes årligt ved afslutningen, hvor porteføljevurderingen er afgørende for om hoveduddannelsen kan godkendes.

Den uddannelsesansvarlige overlæge er ansvarlig for porteføljevurderingerne, men kan vælge at medinddrage og uddelegere vurdering af dele af porteføljen til andre herunder hovedvejlederen eller daglige vejledere.

En uddannelsesgivende afdeling bedømmes ved inspektorordningen. Oplysninger herom på <http://www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Inspektorordning.aspx>

Inspektorbesøg på RH kan ses af disse link

http://www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Inspektorordning/Inspektorrapporter/Oest/HS_Rigshospitalet/Juliane_Marie_Centret_Gynaekologisk_obstetrisk_Klinik.aspx

Inspektorbesøg på Gentofte af disse link

http://www.sst.dk/Uddannelse_og_autorisation/Inspektorordning/Inspektorrapporter/Oest/Amtssygehuset_Gentofte/Gynaekologisk_obstetrisk_Afdeling_G1.aspx

7 Vejledning i den lægelige videreuddannelse

Den uddannelsesansvarlige overlæge er ansvarlig for uddelegering af vejledning til andre, herunder hovedvejlederen eller daglige vejledere.

I den daglige vejledning vil indgå individuelle uddannelsesplaner

Vejlederfunktionen på RH er beskrevet på denne link

http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Uddannelse/Speciallaeg_uddannelsengynobs/Vejledning.htm

Detaljer om vejlederfunktionen på Gentofte følger

8 Afdelingsspecifikke bilag

Om speciallægeuddannelsen i de gynækologiske obstetriske klinikker i JMC, Rigshospitalet (geografisk beliggende på Gentofte Hospital og Rigshospitalet) er samlet på denne link:
www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk

Papirdokument om Gentofte udleveres

Om Gynækologisk Obstetrisk Klinik Gentofte

www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Gynaekologisk-Obstetrisk+Klinik+Gentofte/Fodeafdelingen/foedeafdelingen.htm

Om Obstetrisk Klinik, RH

www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Obstetrisk+Klinik/

Om Gynækologisk Klinik RH

www.rigshospitalet.dk/menu/SYGDOM+OG+BEHANDLING/Gynaekologi.htm

Om JMC www.jmc.rh.dk

Om Rigshospitalet www.rigshospitalet.dk

Om Gentofte Hospital www.gentoftehospital.dk